

Brannløftet

Nye brannbiler til 36 brannvesen

Brannvesen over det ganske land fikk gla' melding da Gjensidigestiftelsen delte ut 12 topp moderne mannskapsbiler, 23 fremskutte enheter og 1 vanndykkerbil.

TEKST: LARS BRENDEN, BRANNMANNEN

I alt 251 brannvesen søkte om kjøretøy og utstyrspakker. Det betyr at ikke alle brannvesen fikk en ny brannbil. Vi håper likevel at alle ser den samlede verdien i at beredskapen er økt, og at en vil glede seg over at 36 brannvesen nå får et tiltrengt løft, sa administrerende direktør Unn Dehlen i Gjensidigestiftelsen.

Gjensidigestiftelsen har hatt ansvaret for arbeidet med å vurdere søkere og tildele biler og utstyr. En ekstern innstillingsgruppe har vurdert samtlige søknader. Gruppen besto av: leder fra Gjensidigestiftelsen samt representanter fra Tidskriftet Brannmannen, Norges brannskole og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap pluss en pensjonert brannmann.

Følgende kriterier ble vektlagt i utvelgelsesprosessen:

1. **Overordnede tiltak som er med på å trygge hverdagen for det norske folk på en synlig og god måte, både på kort og lang sikt.** Man ønsket å se helheten og nytteverdien av å gi en gave til akkurat dette brannvesen.
2. **Samarbeid.** Vi vurderte om det er utnyttet de mulighetene for samarbeid som finnes i distriktet. Samarbeidsformer/-aktører er vurdert bredt.
3. **Kompetanse.** Satsing på kompetanse sto sterkt i vurderingene. Viktig å ha oversikt over krav etter forskrift og egendefinert ROS samt en plan for å tilfredsstille kravene.
4. **Innovasjon.** Vurdering av hvordan brannvesenet møter fremtiden, hvilke aktiviteter som gjennomføres, evne til nytenkning m.v.
5. **Behov og bruksformål.** Det reelle behovet ble vurdert opp mot hva bilen skal brukes til, hvilken bil erstattes, hva er lokal risiko og sårbarhet m.v. For fremskutt enhet ble

24 brannvesen får fremskutte enheter gjennom Brannløftet. Bertel O. Steen er en av leverandørene (foto: Bertel O. Steen)

det lagt stor vekt på at bilen skal benyttes som en fremskutt enhet. For vanndykkerbil ble det lagt stor vekt på risiko og sårbarhet i forhold til drukning, men også organisering og bruk.

Innstillingsgruppen var enstemmig i sin innstilling til styringsgruppen for prosjektet som godkjente innstillingen.

- Vi er godt fornøyd med den jobben som den uavhengige gruppa gjorde. Bilen har fått en god geografisk spredning, noe som er tilfeldig, men det er likevel godt å se at kompetanse og de andre kriterieområdene er fordelt jevnt over landet, sier prosjektleder Dag Botnen.

Tildeling av utstyrspakker

Alle brannvesen som har meldt et behov får utstyrspakker med røykdykkerbekledning, 359 brannstasjoner vil få 3 sett hver som består av jakke, bukse, hansker og hette.

46 kommuner hadde ført opp ekstremværutstyr som første prioritet og vil få dette.

181 kommuner vil få overflateredningsutstyr. Hver pakke består av og koster ca. 100.000 kroner.

Det var også mulig å søke om sløkkegranater. Her har bare 18 kommuner ført opp dette som førsteprioritet.

- Sløkkegranater er nytt i Norge og vi ønsker et studie for å se nærmere på bruksområder og gevinster med disse. For å få til det må vi ha et stort volum for å kunne dra erfaring. Derfor ønsker vi å etablere en ordning med en instans som

kan hjelpe oss i disse erfaringene som vi vil få, sier Botnen.

Følgende kommuner/brannvesen fikk biler:

Mannskapsbiler:

Andøy, Salten, Brannvesenet Midt, Eide, Kvinnherad, Eigersund, Setesdal, Drammensregionen, Vågå, Midt-Hedmark, Hallingdal og Gausdal.

Fremskutte enheter:

Porsanger, Lyngen, Tromsø, Innherred, Trøndelag, Orkdal, Averøy, Gaular, Nausdal, Lærdal, Øygarden, Sveio, Flekkefjord, Kristiansandsregionen, Porsgrunn, Sandefjord, Flesberg, Lunner og Gran, Midt-Gudbrandsdal, Glåmdal, Indre Østfold, Mosseregionens og Nedre Romerike.

Vanndykkerbil inkludert utstyr og opplæring av 18 mann gikk til Østre Agder brannvesen.

Leverandører av mannskapsbiler er Braco, Rosendahl og Egenes brannteknikk.

Leverandører av fremskutte enheter er Bertel O. Steen, Automont, Handicare, Ferno Norden, Simarud Electronics, Rosendahl og Egenes brannteknikk.

Kunnskapsanalyse

Et viktig satsingsområde i Brannløftet er forskning og utvikling (FoU). I dag er det kun 1,5 - 2 millioner kroner til rådighet av statlige forskningsmidler rettet mot brann og redning. I Brannløftet har man satt av 30 millioner kroner til FoU.

- Vi har inngått en avtale med Norges Forskningsråd som 1. juli skal legge frem en rapport og en anbefaling for oss. Deres oppgave er å utarbeide en kunnskapsanalyse, kartlegge status og behov samt se hva som finnes av eksisterende forskningsmateriale i Norge og i Europa, sier prosjektlederen.

Mulige forskningsområder er avgrenset til fem områder:

- Før brannen - forebyggende tiltak. Hvilken effekt har ulike forebyggende tiltak?
- Brann i startfasen - deteksjon. Se på bedre muligheter for deteksjon/varsling.
- Brannsløkking. Sløkketeknikker, sløkkeutstyr, taktikk.
- Etter brannen - yrkesskader.
- Brannetterforskning.

- Det har vært foretatt mye forskning innen alle disse områdene, men vi må finne ut hva som er relevant til Norge. Rammes brannfolk i Norge av de samme yrkessykdommer som brannfolk andre steder og hva er spesielt for sløkketeknikk i Norge? - det er ting som må avklares. Dette er alle nisjer innen forskningen som er spennende og som vi trenger å vite mer om. Og klarer vi å lage gode forskningsprosjekter kan det utløse statlige

TV-serien Norges beste brannmann kommer senhøstes med disse blide deltagerne. Serien skal være underholdning samtidig som den skal fremstille brannmannsyrket på en god måte (foto: Gjensidigestiftelsen).

tilskudd på 25 prosent som gjør at vi fort har 37 millioner kroner til rådighet, sier Botnen.

Være bindeledd i forebyggende arbeid

Brannløftet har satt av 80 millioner kroner til forebyggende arbeid og satsingsområder er risikoutsatte grupper.

- Dette er et stort og tungt arbeid og vi har derfor ansatt en prosjektleder, Hans Jørgen Rom som sammen med Monica Anett Dyrø fra Norsk Brannvernforening skal drive prosjektet. Utgangspunktet er NOU om Trygg hjemme. Den beskriver situasjonen og utfordringene, men vi ser

at det trengs hjelp til kommunene for å gjennomføre arbeidet. Brannløftet skal ikke gjøre noen offentlig oppgave, men vi ønsker å forsterke og være bidragsyter til prosessene.

Informasjonsmaterie, seminarer, prosjekter mm kan være relevante tiltak.

- I dag er det utarbeidet rapporter og veiledninger fra statlig hold, men vi ser at i mange kommuner sliter man med å få med helse og det er avgjørende for et godt resultat. Vi ønsker å være et bindeledd som gjør at tiltak blir igangsatt. Til å hjelpe oss med arbeidet har vi tenkt å bruke lokallagene til Norsk Brannbefals Landsforbund, sier Dag Botnen.

Styrke kompetansen

Kompetansedelen av Brannløftet knytter det seg mye spenning til. Gjennom prosjektet har man ønsket å styrke områder hvor det er lite fokus i dag.

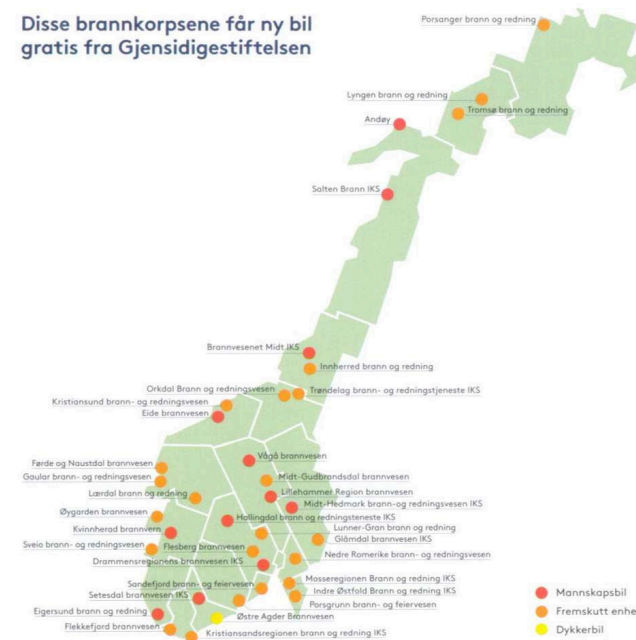
- Kort sagt kan vi si at det handler om å forstå hvorfor vi gjør det vi gjør og å kunne gjøre de riktige tiltakene. Kompetanse er mangt og mye, men vi har valgt ut fire områder som vi mener er viktige, sier Botnen.

De fire områdene er:

- Ledelse
- Simulering
- Vannredning
- Erfaringslæring

- Ledelse inngår i Beredskapsutdanning trinn 3, men vi ser et behov for ytterligere fokus på dette området. Bakgrunnen er det som kommer fram i evalueringsrapporter om mangler i hovedsak på strategisk nivå. Hva ledelsesopplæringen skal inneholde, vil vi i brannvesenet mener noe om selv, men vi ser for oss en opplæring i strategisk ledelse som grenser opp mot/overlapper taktisk ledelse. Målet er å få en bedre forståelse av hvilke verktøy vi kan bruke for å utøve ledelse og se

Disse brannkorpene får ny bil gratis fra Gjensidigestiftelsen

- Mannskapsbil
- Fremskutt enhet
- Dykkerbil

Luftig øvelse utenfor Svinestundbrua for deltagerne i Norges beste brannmann (foto: Gjensidigestiftelsen).

ulike modeller, som for eksempel syv-trinnsmodellen, i sammenheng med andre beslutnings- og ledelsesmodeller.

Opplæringen tenker man gjennomført etter PLIVO-konseptet, hvor man utdanner noen hovedinstruktører fra hvert politidistrikt. Disse skal være med å utvikle ledelsesmiljøer i hvert distrikt som kan fungere som lederstøtte ved innsatser. Dette har fungert godt i Buskerud/Telemark i flere år og det er ingen grunn til at ikke andre kan etablere tilsvarende «lederstøtte». Fordelen med dette er at de kommunene som velger å stå alene, likevel kan få støtte.

Sikkerhet i vann er en av de store satsingsområdene i Gjensidigestiftelsen, som blant annet har støttet aksjonen med svømmeopplæring. Gjennom Brannløftet ønsker man å heve beredskapen mot drukningsulykker. Bakgrunnen er at for mange mennesker årlig omkommer i drukningsulykker - Beredskapen mot drukningsulykker er veldig varierende og det er overraskende at mange vektlegger denne beredskapen så forskjellig. Men det vi ser gjennom Brannløftet er at det er stor søknad for å få overflatedredningsutstyr, sier Botnen.

Ressurspersoner har vært involvert for å lage en kursplan som nå foreligger. Konseptet for utdanning baseres på at 2 hovedinstruktører fra hvert politidistrikt - totalt 24, gjennomgår en omfattende opplæring. Disse skal igjen utdanne regionale instruktører. Kursene skal forankres hos Norges Brannskole, som vil administrere disse.

- Vi ønsker en modell hvor brannfolk kan utdannes lokalt og i et miljø de kjenner. Mange brannvesen har allerede drakter, men har behov for oppgradering, mens andre ønsker den kompetansen som et slikt kurs vil gi.

Simuleringstrening

I kompetansedelen ønsker man også se på mulighetene for simuleringstrening. Dag Botnen sier det er mye spennende på dette området, men man må se nytteverdien og finne systemer som er tilpasset brannvesenet. Innen dette området finnes både spillteknologi og VR-teknologi, men per i dag er det tidkrevende og dyrt å lage systemer tilpasset vår bruk. Men her skjer det en rivende utvikling og vi har derfor valgt å vente litt. SP Fire Research har laget en forstudie for oss og kommet med en anbefaling. Målet er få gode systemer for å trene på taktisk nivå og som lett kan tilpasses vår bruk.

Brannløftet ønsker også å etablere systemer for erfaringslæring.

- Vi er generelt flinke til å evaluere, men vi lærer lite av forbedringspunktene. Målet er at vi kan konkretisere læringspunktene gjennom nye rutiner og ny opplæring. For å oppnå det må vi finne praktiske måter for å formidle læringspunktene på. Erfaringene må samles i en database hvor man kan se gjennom og finne løsninger som passer eget brannvesen. Det kan være alt fra planverk, HMS-rutiner til konkrete anbefalinger knyttet til evalueringsrapporter m.m.

Utgangspunktet er systemet Lessons Learned som er utprøvd i USA og tidligere utredning som er gjennomført av DSB. Botnen mener brannvesenet må ha et eierskap her hvis man skal få til gode resultater.

- Vi mener at brannvesenet må ha en aktiv rolle og ha eierskapet til systemet samtidig som satsinger i DSB og hos andre ikke blir utfordret, men forsterket. Nå ligger prosjektbeskrivelsen klar og vi vil gjøre avtale med et brannvesen som er villig til å satse på dette. De vil tildeles ressurser og dette skal kunne ut i en plan for drift. Vi tror at et godt system vil spare penger for samfunnet. Greier vi å synliggjøre det kan vi skaffe midler til drift av et slikt system.

Norges beste brannmann

60 brannmannskaper fra hele landet meldte seg som interesserte til konkurransen og TV-serien Norges beste brannmann. 10 deltagerne ble valgt ut og konkurransen er i gang. Serien kommer i 8 programmer som blir sendt senhøstes på TV Norge. Den som vinner konkurransen får i tillegg til tittelen med seg en fremskutt enhet til eget brannvesen.

- Vårt viktigste mål har vært å fremstille brannmannsyrket på en måte som sikrer omdømme og rekruttering. TV-serien er delt opp i to deler hvor en del er konkurranser, enkeltvis og i lag, mens man i den andre delen følger deltagerne da de rekonstruerer en hendelse i eget brannvesen. Formålet er å bruke hendelser i forebyggende øyemed. Dette blir selvsagt underholdning, men med en god

faglig vinkling, avslutter en travel prosjektleder.

- Veldig overraska

Lyngen kommune i Troms var en av kommunene som fikk fremskutt enhet. Brannsjef Kåre Karlén er veldig fornøyd.

- Vi søkte spesielt om en fremskutt enhet fordi den vil gi oss store fordeler ved utrykning. Med den vil vi være tidligere på skadestedet og legge til rette for resten av mannskapet, sier brannsjef Kåre Karlén i Lyngen.

- Vi søkte spesielt om en fremskutt enhet fordi den vil gi oss store fordeler ved utrykning. Den fremskutte enheten vil plasseres i brannstasjonen på kommunesentret Lyngseidet. Her har vi en vaktordning med 2 mann på vakt. Ved bruk av fremskutt enhet vil vi være tidligere på skadestedet og legge til rette for resten av mannskapet. Lyngen er en langstrakt kommune med blant annet en 3,2 km lang og dårlig tunnel og en tidlig innsats vil kunne spare liv og begrense skader.

Kommunen har 40 tildeltmannskaper fordelt på tre brannstasjoner som dekker innbyggertallet på rundt 3000. Mannskapene har generelt god kompetanse selv om vi har litt etterslep på grunn av utskiftninger. Med ny bil med moderne utstyr er jeg sikker på at vi kan gjøre en bedre innsats både mot brann og ved trafikkuulykker, sier brannsjefen.

Dykkertjeneste ønsket og etterlenget

- Vi er veldig glade for at vi blir tildelt vanddykkerbil og opplæring. Vi skylder innbyggerne å gi dem en bedre beredskap mot drukningsulykker, sier brannsjef Dag Svindseth i Østre Agder brannvesen.

I konkurranse med 9 andre brannvesen fikk Østre Agder brannvesen vanddykkerbil inkludert utstyr og opplæring av 18 mannskaper. Det som den gang het Arendal brannvesen, hadde tidligere dykkertjeneste, men den ble lagt ned i 2001 som følge av manglende politisk vilje til videreføring grunnet kostnadsbildet. Nå ser de frem til å kunne etablere tjenesten på ny, sier brannsjef Dag Svindseth.

- Vi er selvfølgelig veldig glade for at vi blir tildelt vanddykkerbil og opplæring. En dedikert arbeidsgruppe har siden 2014 jobbet med å re-etablere tjenesten. Vår region innenfor dykkertjeneste innbefatter et samarbeid også med Grimstad kommune og brannvesen. Vi har en lang kyststripe, mange innlandsvann, og totalt i våre 8 kommuner ca. 90 000 innbyggere, som i tillegg mangedobles om sommeren. Det at NLA-helikopteret er stasjonert i Arendal gjør at vi fort får en veldig lang rekkevidde med kort responstid.
- Slik sett kunne ikke Gjensidigestiftelsens store prosjekt og løft kommet på et bedre tidspunkt. Vi har interesserte mannskaper og vi har fra høsten 2015 en administrativ forankring i kommunene i forhold til de økte driftskostnadene dette medfører. Med en involverende og riktig prosess fremover, med hensyn til interne avtaler og fasiliteter for en ny tjeneste, i kombinasjon med politiske vedtak på opprettelse av tjenesten - så ligger alt til rette for at vi endelig får realisert dykkertjenesten hos oss.

Østre Agder brannvesen dekker kommunene Arendal, Frøland, Tvedestrand, Risør, Åmli, Vegårshei og Gjerstad med ca. 67 000 innbyggere. Med dykkertjeneste vil de dekke disse kommunene, samt Grimstad. Jobben blir nå i første omgang å bygge kompetanse og høste erfaringer fra andre. Deretter blir det å videreutvikle samarbeidet med Redningsselskapet og Norsk Luftambulans som har base i Arendal. Det gir oss mulighet til å dekke en større region både innover i landet, sørover og ikke minst nordover i distriktet. Innad i brannvesenet ser vi veldig fram til å jobbe med dykkertjenesten, den er ønsket og etterlenget og vi skylder innbyggerne å gi dem en bedre beredskap mot drukningsulykker, sier Svindseth.

Fantastisk inspirasjon

- Å få en ny mannskapsbil betyr en enorm inspirasjon og motivasjon for oss, sier brannsjef Stein Andreassen i Andøy kommune.

Andøy kommune har 2 mannskapsbiler fra henholdsvis 1990 og 1991 til å dekke befolkningen i kommunen på rundt 5000. Nå blir førstebilen i Andenes erstattet med en superbrannbil.

Dette er mannskapsbilen fra 1990 som nå skiftes ut i Andøy med en topp moderne brannbil. De var en av 12 kommuner som fikk mannskapsbil til 4,5 millioner kroner gjennom Brannløftet.

- Vi har lagt stor vekt på å gi mannskapene våre god kompetanse og det tror vi var medvirkende til at vi ble valgt ut. Vi øver mye, har en god HMS og de 26 deltidsmannskapene er veldig motiverte. Derfor betyr den nye bilen mye for oss og for samfunnet her. Vi samarbeider med beredskapen på flyplassen og med lokale lag og foreninger om å bygge beredskap og vi er veldig tilgjengelige for innbyggerne - det får vi mye igjen for. Med bilen vil vi være bedre forberedt på å takle branner i den tette trehusbebyggelsen vi har og branner på flyplassen. Vi i brannvesenet trodde knapt det var sant da vi fikk nyheten, men nå gleder vi oss stort til 1. september, sier varabrannsjef Nils Harald Steinsvik.

NYTT I BRANNMILJØ

Rune Larsen er ansatt som brannsjef i Mossregionens interkommunale brann- og feiervesen IKS (MIB). Larsen kommer fra stillingen som avdelingsleder beredskap i MIB.

Erlend Houm er ansatt som avdelingsleder for forebyggende avdeling i Vestfold interkommunale brannvesen IKS. Houm har bakgrunn fra Forsvaret og har jobbet offshore. Han kommer fra stillingen som prosessoperatør i Vestfold Vann.

Ronny A. Hagen Langfjord er ansatt som assisterende brann- og rednings-sjef/assisterende daglig leder i Salten Brann IKS. Langfjord kommer fra stillingen som avdelingsleder Salten 110-sentral.